

Grosshamns fältstations medlemsblad

februari 2024. Aimon Niklasson

Ja nog längtar vi dit och snart är det vår.

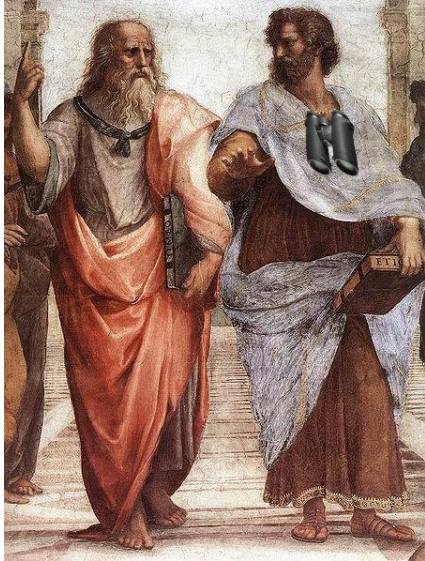
Mesar och hackspettar är i gång. Svarthakad buskskvätta har setts på flera ställen redan. Staren och lärkan har kommit och vi väntar på den 15 april då vi kan börja märka fåglar igen och tidiga morgnar få öppna labbet och näten.

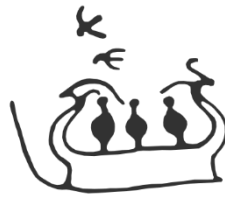
Men var är fåglarna som flyttar nu och hur vet vi det?

Ja ringmärkning har vi haft sen 1899 den 5 juni då Christian Mortensen i Danmark ringmärkte 165 starrar med aluminiumringar efter att ha misslyckats med tennringar 9 år tidigare. Men den

äldsta känd ringmärkningen är från ca 200 år före vår tideräknings början under det puniska kriget då en inringad soldat lyckades smuggla ut en häckande ladusvala till sin härförare som via ett snöre med ett antal knutar kunde förmedla hur många dagar det skulle ta för att få undsättning! Redan då visste man att fåglar som flyttas hittar hem igen!

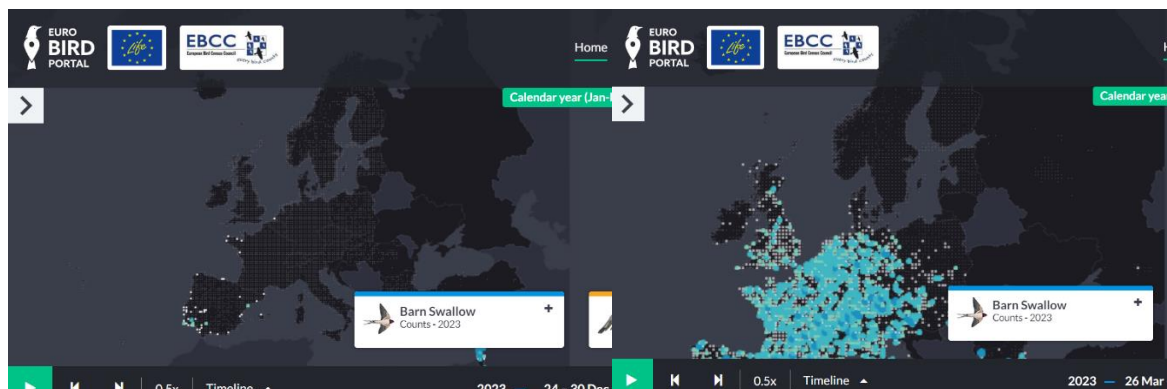
Aristoteles som levde 150 år tidigare ansåg att tranorna flyttade från norr till Egypten.

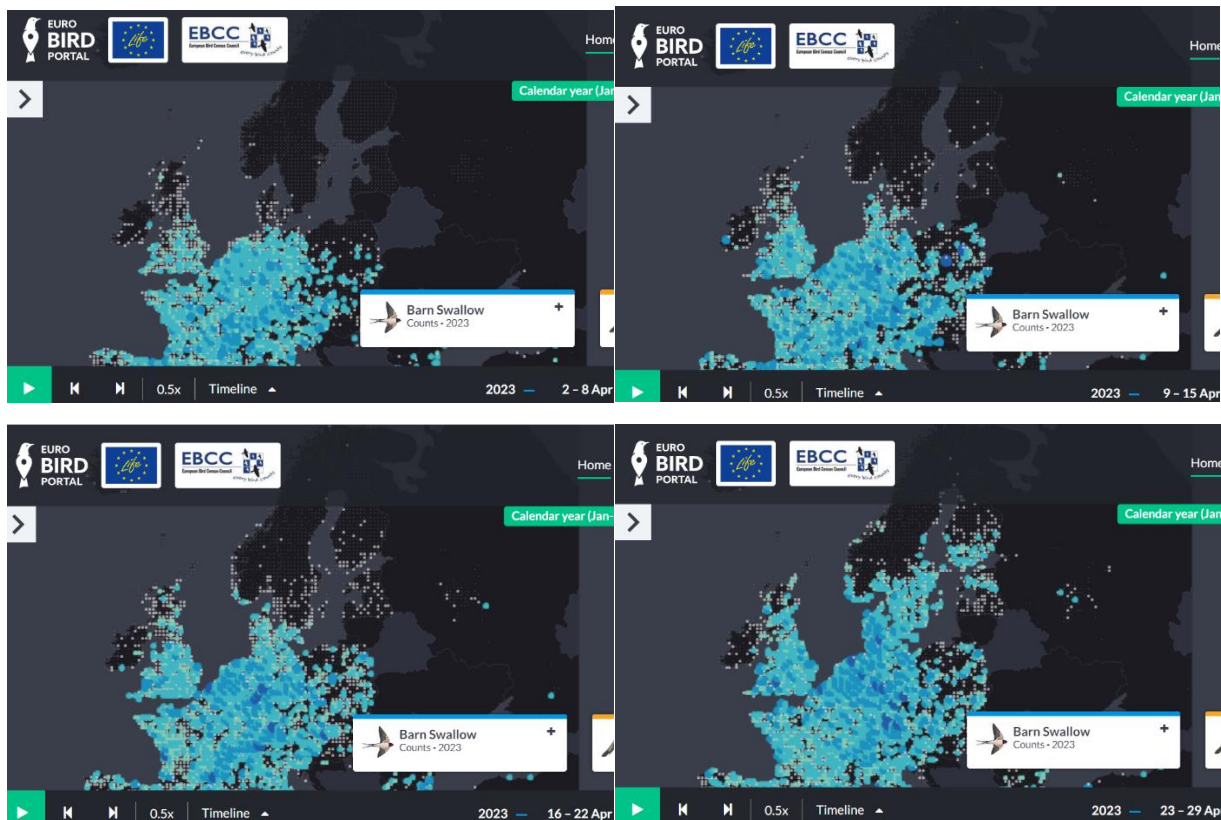

Är det flyttfåglar man ser på Fossum-hällristningen? 😊 eller Aspebergets hällristning?

Linne' var också intresserad av flyttfåglar och föreslog att man upprättade ett antal ställen i Europa där man kunde observera fåglar över tid vilket ju varit en god ide och klart bättre än att vissa fåglar övervintrade under isen.

Ett sätt att se hur fåglarna flyttar över Europa på våren är att använda följande länk där man kan studera hur fåglarnas flyttning sker under året animerat, här exemplifierat med ladusvalans förekomst vid nyår och sen flyttning från 1 april till 1 maj som stillbilder. Använd länken <https://eurobirdportal.org/ebp/en/#home/HIRRUS/q2023/CUCCAN/r2023/> så får du följa ladusvalan och göken fram till och med 1 jan 2024 men tyvärr inte i realtid.

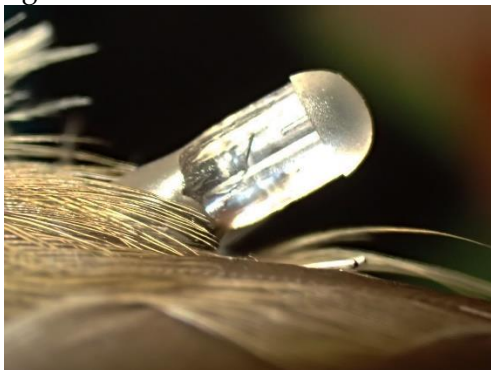

Bakom detta ligger ett mödosamt observerande och sammanställning av data. Detta kräver många medverkan! Det kräver också att det finns människor som ser fåglarna på plats.

Lite större fåglar typ fiskgjuse kan bära en GPS utrustning som gör det möjligt att följa en fågelindivid med stor precision vart i världen fågeln flyger, hemma vid sin dator. För mindre fåglar är detta fortfarande inte möjligt.

Lite av en revolution var det förstås när man började använda sk ljusloggar med ett litet batteridrivet minne som kunde registrera solens upp och nergång varigenom man hyggligt kan bestämma latitud och longitud, även för mindre fåglar. Metoden kräver dock att man återfångar fågeln och precisionen är inte så stor men flyttar fågeln till Afrika är det ju inte så problematiskt. Liksom med GPS så behöver inte vi människor vara på samma plats som fåglarna för att kunna registrera dem. Hittills har vi bara fått tillbaka en ljuslogg från Afrika och den fungerade bra.

En ljuslogg på en av våra törnsångare.

Ytterligare en metod har utvecklats i Canada och har fått stor spridning i Nord och Sydamerika och på senare år även i Europa nämligen det så kallade Motus systemet. Det bygger på att man sätter upp radiomottagare på olika ställen och förser fåglar

med en sändare som kan göras så små att de kan sättas på småfåglar och till och med fjärilar som den flyttande Monarken i Amerika. När fågeln flyger förbi en mottagare registreras fågelns individualspecifika signal. Många stationer finns längs kuster. Fördelen är att signalerna registreras automatiskt och kan samlas över hela världen, men man får bara signaler från de ställen där mottagarna finns och inte från där fåglarna egentligen flyger. Å andra sidan fångas ju signaler även när andra satt på sändaren!

Gula prickar är mottagare för Motusystemet och vi hoppas kunna bidra med en i vår regi.

Och glöm inte att vaccinera dig mot TBE om du inte gjort det.

Det finns goda vetenskapliga bevis för att åtgärden fungerar. Det gör det knappast för åtgärden att bevilja oljebehandling av skarvvägg på Soteskär för att rädda torskbeståndet. BirdLife Sweden agerar i frågan och följ debatten.

Vi ses i markerna!